

**268. Poroszló, Bika-fertő
(KÖH 87797)**

(Heves megye) **Sza, A**

Gazdasági operatív program keretében Szélessávú körzethálózati fejlesztések pályázat részeként kiépítendő optikai kábel projekthez kapcsolódóan 2014. szeptember 29-én terepbejárás végeztünk Poroszló külterületén. A terepbejárás során a településtől D-re, a Poroszló–Újlőrincfalva műúttól É-ra, megközelítőleg az egykori Vörös Csillag Tsz-től ÉNy-ra, a Bika-fertő határrész DK-i részén, egy megközelítőleg 112×134 m-es területen avar és szarmata telepjelenségre utaló kerámiaanyagot gyűjtöttünk. A lelőhely megközelítőleg ÉK–DNy irányú, ÉK-i kiterjedését a lelőhelyet megközelítőleg K–Ny-i irányban keresztező dűlőt, illetve az azt követő kukoricás miatt nem tudtuk lehatárolni. Feltehetően a lelőhely abban az irányban belenyúlhat a kukoricásba. A lelőhely sűrűsödési göca az É-i részen azonosítható.

KISS CSABA

**269. Porrogszentkirály, Cserhát-dűlő IV.
(KÖH 55090)**

(Somogy megye) **U, Kö**

A Csurgói kistérségben a szélessávú optikai körzethálózat fejlesztés projekthez kapcsolódó földmunkákkal párhuzamosan az MNM NÖK munkatársai régészeti szakfelügyeletet végeztek. Ennek során 2014. május 29-én az 5. szakaszon, a Csurgóról Gyékényesbe vezető úttól D-re, egy vörösrre átégett régészeti jelenséget tapasztaltunk és dokumentáltunk le. A megfigyelésünk alapján megállapítottuk, a régészeti lelőhely kiterjedése D-i irányban nagyobb a korábban ismertnél,⁶⁶ a műút D-i oldalára is kiterjed.

Munkatárs: Spolár Erika múzeumi asszisztens.

TOKAI ZITA MÁRIA

**270. Püspökladány, Görepart, Derítő
(KÖH 75915)**

(Hajdú-Bihar megye) **Sza**

Püspökladány Város Önkormányzatának beruházásában a Püspökladány Újtelep városrész szennyvízcsatorna hálózatának kiépítése tárgyú projekt (KEOP-1.2.0./09-11-0018.) keretein belül régészeti megelőző feltárást folytatott a Déri Múzeum a püspökladányi szennyvíztelepen, mely a Püspökladány-Görepart néven regisztrált régészeti lelőhelyet is érinti.

A lelőhelyet 1973-ban Nepper Ibolya azonosította, mikor a szennyvíztelep építése közben régészeti leletek kerültek elő, ezért leletmentés elvégzése vált szükségessé. 2013. augusztus 26. és szeptember 2. között régészeti próbafeltárást folytatott a Déri Múzeum a tervezett szennyvíziszap-tározó területén, melynek során két, a római császárkorra sorolható objektumot lehetett megfigyelni. A régészeti próbafeltárások pozitív eredménye miatt a kivitelezés kezdete előtt szükségessé vált a teljes terület megelőző feltárása.

2014. március 14.-én feltárássra került a lehumuszt 1156 m²-es területen megfigyelt két régészeti jelenség (árok, gödör), valamint a próbafeltárással megfigyelt árok folytatása. Az árkokból lelet nem került elő, de feltételezhető, hogy ezek

is a korábban azonosított római császárkori telepnyomhoz tartoznak. A régészeti jelenségek a feltárási terület K-i felén összpontosulnak, a D-i és Ny-i részek üresek voltak. Ennek magyarázata lehet, hogy az eredeti felszín Ny-i irányban lejt, vagyis a régészeti lelőhely szélét fogta meg az ásatási helyszín.

Munkatársak: Laczi Orsolya régész és Czákó Viktória geodéta.

HULLÁM DÉNES

271. Rábapatona határa

(Győr-Moson-Sopron megye) **Ú, R?, B, Ró, N, Á, Kö, Kú**

Az M85 gyorsforgalmi út építéséhez kapcsolódóan a győri múzeum munkatársai végeztek megelőző feltárást és a kivitelezéssel párhuzamosan zajló régészeti megfigyeléseket az alábbi lelőhelyeken, 2012–2014 során:

Kós-domb (KÖH 33047):

2012. évi feltárással

Az eredetileg feltárássra kijelölt terület D-i szélén nem értek véget a régészeti jelenségek,⁶⁷ ezért 2012. szeptember 24. és október 18. között a részben feltárt területet DDK-i irányba bővítettük tovább, mely során 3991 m² területen további 114 objektumot tártunk fel. A kibontott objektumok többsége szintén az újkőkori településhez köthető. Ezek között a leggyakrabban gödör, vagy kisebb cölöplyuk, emellett néhány árokszakas is jelentkezett még. A cölöplyukak némely esetben földfelszínre építet, cölöpszerkezetes házhoz tartoznak. Külön említést érdemelnek a terület középső és Ny-i harmadában jelentkező nagy méretű, kerek kutak, melyek közül kiemelkedik egy majdnem tökéletes épségben megmaradt, fonott faszerkezetes kút, mely a benne talált kerámiák alapján a középső neolitikum idejére datálható.

Rendkívüli a terület ÉNy-i szegletében talált, egy nagy méretű, kivájt belsejű fatönkkel letakart, megmunkált fadarabokkal, gerendákkal körberakott kút, esetleg áldozati gödör. A fatönk alól előkerült kerámiaanyag a késő bronzkor időszakára datálja a jelenséget.

2013. és 2014. évben végzett régészeti megfigyelés

2013. december 5-én az utépítéshez kapcsolódóan kezdődtek humusztalaj földmunkák a főpálya, a 85-ös utat kiváltó korrekció nyomvonalában, illetve a közeli kavicsbányába vezető szállítóút szakaszain. Ezek a területeken a földmunkák kezdetéig kisebb erdő volt, így kutatásra nem volt lehetőség.

A több ütemben zajló, hosszan elnyúló humusztalajhoz kapcsolódó régészeti megfigyelés során összesen 426 régészeti jelenséget tártunk fel 11 746 m² területen.

A kutatás következtében a lelőhely kiterjedése számottevően bővült ÉK-i irányba, a feltárással itt 2014. február 24. és április 30. között zajlott. A területen talált telepjelenségek közül előkerült kis számú kerámia alapján a jelenségek többsége a bronzkor korai időszakára datálható, de néhány objektum, főként kisebb tárolóvermek az Árpád-korra keltezhetőek. Ezenkívül szörványként a római kor tárgyi emlékei – különösen a Kr. u. IV. századra keltezhető bronzérmék – is fellelhetőek. A nyomvonalban elsősorban nagyobb méretű gödröket, ill. széles, vízelvezetésre, vagy elkerítésre használt, többször megújított árkokat találtunk. Az újkőkori vonaldíszes kerámia kultúrájának egy magányos

66 RKM 2013, 104.

67 A 2011-ben végzett megelőző feltárással ismertetését lásd RKM 2011, 149.